

Po Jugoslaviji

Zagrebski obisk kneza-namestnika Pavla in njegove sopruga kneginje Olge ni samo pomembnejši dogodek v notranji politiki države, marveč tudi utrjuje v mnogočem mednarodni položaj naše jugoslovanske države. Hrvatsko ljudstvo je o priliki knezovega bivanja v Zagrebu podalo vsej javnosti dokaz, da ne išče svoje sreče in svojega napredka izven mej naše države, marveč da je navezalo svoj obstoj in svoboden razvoj na sožitje s Srbi in Slovenci v isti državi, ki ji je na čelu vladarska hiša Karađorđevićev. Ta veličastna manifestacija je globoko odjeknila v vsem svetu, kateremu je dokazala, da je Jugoslavija nezlomljiva in nerazdružljiva država Hrvatov, Slovencev in Srbov, ki so z narodnim sporazumom položili tej državi trdne temelje ter bodo njen obstoj, njeno neodvisnost in njene pravice branili v bratski slogi in nezlomljivi vzajemnosti.

Nov načelnik našega generalnega štaba. Za načelnika našega glavnega generalnega štaba je postavljen armijski general Peter Kosič, doslej poveljnik Beograda. General Peter Kosič je temeljito izobražen in sposoben za najvišje mesto v vojski.

Važen sestanek našega generalnega štaba z romunskim. Stalni svet držav Balkanske zveze se bo sestel 2. februarja v Beogradu. V ožgled temu sestanku sta se sešla 20. januarja naš zunanji minister dr. A. Cincar-Marković in romunski Gafercu v Vršču ob jugoslovansko-romunski meji in sta imela tam dve in pol ure trajajoč posvet. Ministra sta razpravljala o vprašanih v zvezi z sedanjem stalnega sveta Balkanske zveze, ki bo pa odločujoč glede združanja in nastopanja balkanskih držav v bližnji bodočnosti.

Potrebno sodelovanje. Podpredsednik vlade dr. Vlado Maček je poudaril v svoji izjavi romunski novinarski agenciji Rador, da nobena država ne more živeti zase, marveč se mora vezati z drugimi bodisi na gospodarskem, bodisi na vojaškem področju. Za male države je boljše, da se vežejo z malimi državami, ki imajo iste potrebe in koristi. To velja zlasti za Jugoslavijo in Romunijo. V današnjem položaju bi bilo izredno važno in koristno, da bi Jugoslavija, Romunija, Madžarska in Bolgarija začele s čim tesnejšim sodelovanjem na vseh področjih.

Za edinstvo radikalov. V radikalni stranki ni več tiste sloge, kakršna je bila v preteklosti. Velika večina radikalov je združena v JRZ pod vodstvom ministerskega predsednika Dražića. Svetkoviča, Stari Pašičev prijatelj Aca

Stanojevič je na čelu stare-radikalov. Svoji skupini vodita ministra dr. Laza Marković in Boža Maksimović. Radikalom-volilec pa ta borba med radikalnimi prvaki, ki je bolj osebna ko stvarnega značaja, močno preseda in zato zahtevajo na shodnih in sestankih, naj bi se vse radikalne skupine združile.

Hrvatski sabor je bil želja in zahtev hrvatskega naroda. Odkar so se Hrvati s Srbi in Slovenci združili v skupno državo, ta zahteva ni utihnila. Sedaj je njihova zahteva izpolnjena: knez-namestnik Pavle je za časa svojega bivanja v Zagrebu v veliko veselje Hrvatov podpisal zakon za volitve v hrvatski sabor. Razpis teh volitev je torej samo vprašanje časa. Volilno pravico za hrvatski sabor imajo moški, ki so pripadniki banovine Hrvatske, ki torej imajo domovinsko pravico v eni izmed občin te banovine. Jugoslovanski državljani (Srbi, Slovenci in tudi Hrvati), ki niso pripadniki banovine Hrvatske, se ne bodo udeležili volitev za hrvatski sabor. Aktivna volilna pravica se začneja z dovršenim 24. letom starosti, pasivna pravica (da more kdo biti izvoljen) pa je vezana na starost 30 let. Aktivni državni, banovinski, mestni in občinski uradniki ne morejo biti izvoljeni, pač pa morejo biti izvoljeni ban. ministri in vseučiliški profesorji, ki z izvolitvijo ne izgubijo

svojega profesorskega položaja. Na vsakih 40.000 prebivalcev pride en poslanec, tako da bo sabor štel nad sto poslancev. Glasovanje se vrši s kroglicami. Volilna edinica ni okraj, marveč okrožje. Vseh okrožij je 12. Okrožno kandidatsko listo lahko postavi vsak, ki zbere zanj najmanj sto podpisov. Za razdelitev mandatov velja D'Hontov proporcni sistem. Volilne komisije postavljajo okrajna sodišča. Verifikacijo (potrditev) mandatov izvoljenih poslancev ne bo izvršil sabor, marveč vrhovno sodišče (Stol sedmorice v Zagrebu). Poslanci bodo imeli dnevnice po 120 din za časa zasedanja in če sodelujejo pri delu sabora.

JNS je podobna kokliji, ki jo zapuščajo piščeta. Ta pojav opazujemo v Sloveniji, kjer se vrši pobeg nekdanjih pristašev JNS k Samostojni demokratični stranki, odnosno iz požejske JNS k mladokmetijcem, ki še nimajo pravega političnega kompasa; nekateri pa so se orientirali odločno na levo, kjer jih z odprtimi rokami sprejema pod sovjetsko zvezdo jadrajčica Zveza delovnega ljudstva. Slična usoda je zadela JNS tudi v Bosni. Za časa diktature se je v to stranko zateklo mnogo ljudi, ki so prišli iz različnih strank. Sedaj pa, ko se ladja JNS potaplja, jo po starem pregovoru zapuščajo podgane, to se pravi: pristaši JNS bežijo nazaj v svoje prejšnje stranke.

Bodoča dela cestnih odborov Maribor in Ptuj

Dela mariborskega cestnega odbora

Okrajni cestni odbor Maribor je v minulem tednu razpravljala o novem cestnem proračunu, ki predvideva 5.624.172 din izdatkov.

Dohodki so predvideni s 4.119.950 din, primanjkljaj pa se bo kril z 22% cestno doklado.

Za vzdrževanje banovinskih cest bodo porabili nekaj nad dva milijona dinarjev.

Nadaljevali bodo tudi cestna dela Bresterica—Sv. Križ, za kar je določenih 340.000 din, za cesto Ruše—Fala 190.000 din, Žice—Sv. Ana 150.000 din, za cestna dela v Slovenskih goricah pa so predvideni večji in manjši zneski. Za preureditev banovinske ceste Maribor—Sv. Peter je določen znesek 200.000 din, za nadaljevanje te ceste pa še 250.000 din. Letos bodo tudi končali pohorsko cesto Reka—Sv. Arah, za kar bodo porabili 300.000 din.

Okrajni cestni odbor bo popravil cesto Marenberg—Ribnica—Brezno in je za ta dela določen znesek 40.000 din. Končali bodo tudi cesto Slov. Bistrica—Oplotnica, za kar je odobren znesek 250.000 din.

Delovni program cestnega odbora v Ptuj

Okrajni cestni odbor je odobril novi proračun, ki izkazuje 1.823.980 din izdatkov in din 1.238.013 dohodkov. Za vzdrževanje banovinskih cest je določenih 952.410 din; za vzdrževanje ceste k železniški postaji 12.630 din; za podpore občinam 8500 din; za vzdrževanje subvencioniranih cest 75.475 din; anuiteta za posojilo 30.362 din; za vzdrževanje okrajne imovine, broda v Zavrču, ceste Leskovec—Podlehnik in Majšperk—Naraplje 56.100 din; za gradbene sklade 11.500 din; za preureditev banovinskih cest in mostov 375.000 din; za odkup zemljišč in napravo načrtov 51.000 dinarjev.

Dohodki so predvideni tako: dohodki cestnega okraja 45.963 din, prispevek banovine za vzdrževanje banovinskih cest 446.840 din; železniška uprava 4210 din in prispevek banovine 241.000 din.

Primanjkljaj znaša 535.967 din, ki bi se naj kril z 18% okrajno cestno doklado na neposredne državne davke.

Novi proračun je za 62.375 din manjši od lanskega.

Najstarejši francoski vojak

Najstarejši živeči vojak francoskega imperija je neki Afričan iz alžirske pokrajine Constantine. Oblasti so doznale, da je bil rojen v letih med 1830 do 1833, in je zato letos vsaj že 106 let star. Starina so imenuje Mohamed Bougiz in se je l. 1857 uvrstil v zvezo Turko-ov. Kot član te zveze se je udeležil 16 vojniških pohodov in več ko 20 bitk in tudi nesrečno francoske pustolovščine s cesarjem Maksimilijanom v Mehiki. Čez 19 let nato so je poln odlikovanj povrnili v svoj rojstni kraj. Od l. 1876 pa mož ni več zapustil svoje vas. Zato pa je pet njegovih sinov padlo v svetovni vojni. Za 100 letnico mu je francoski komandir njegove

V rdečem »raju« ...

Roman iz sovjatskega kmetijskega življenja

Šubin je Alekseja postavil za predsednika kolhoza, čeravno je bil osumljen protiboljševskega mišljenja. On je bil namreč edini sposoben za vodstvo kolhoza. In edino, kar je od Šubina zahteval ljudski komisar Klaus Rišin, je bil čim boljši pridelek žita. Ta pa se je dal doseči samo pod vodstvom tako izvrstnega gospodarja kakor je bil Aleksej. Šubin ga je sovražil, ker ga ni mogel ustrahovati ko drugih, in mimu storil žalega, ker ni imel šlova, ki bi mogel Alekseja zameniti.

Šubin sam je bil v vašem sovjetu neomejen gospodar. On je bil upravnik, sodnik in sploh vse. Pravico je krojil po svoje. Najčestje jo je delil z revolverskim strelom. Kdor je bil osumljen ali obtožen, je že bil tudi kriv in je moral brez zaslišanja in zagovora umreti kot sovražnik sovjetske republike.

Šubin je obojeval. Ravno je njegova žena Natalija postavila predenj na krožniku lepo ribo, ki si jo je pridržal od plena, poslanega v Jasko. Kakor drugi niso smeli zaužiti niti trohice od sadov svojega dela, tako si je on pridržal od vsakega pridelka najboljši del. Tako

so delali vsi voditelji sovjetov, veliki in mali — ti drugi še v večji meri ko prvi.

Poleg krožnika je dežal hleb belega, svežega kruha. Sama Natalija ga je bila zamesila in spekla iz moke, ki jo je gospod predsednik vzel iz sovjetskega skladišča, kakor je jemal volko, konzerve, obleke in vse drugo, kar je potreboval za svojo udobnost.

Dobre grizljaje je gospod predsednik zalival z vodko. Obraz mu je žarel od pijače in zadovoljnosti. Bil je dobro razpotožen. Mišlil je na mlečno v kólhozu, ki se bo začela naslednjega dne. Letina je bila dobra in tako bo lahko obilo žita poslal Klausu Rišinu, za kar bo prejel pohvalo. A tudi sam si bo mogel pridržati nekaj stotov. Njegova zvesta pobočnika Karanzin in Aksakov, člana vaškega sovjeta, se bosta že pobrigla, da od časa do časa neopaženo izgine kaka vreča zlatorumene pšenice na njegovem podstrešju. Ravno tako bosta tudi poskrbela, da bo zrnje skrivaj našel pot v Jasko, kjer ga bo sodrug ravnatelj sovjetskih minov spreminil v fino moko. Pobočnika in ravnatelj bodo radi molčali, ker bodo tudi oni dobili primerne deleže.

Natalija je skrbno stregla svojemu gospodarju. A tudi na njenem okroglem, rdečem obrazu ni sledu o bedi in trpljenju. Pred šestimi meseci je z grozo v srcu zapuščala dom. Šubina se je bala in ga sovražila. Življenje v